

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

DONA I GÈNERE A LES LLETRES HISPÀNIQUES

Coordinació: MERIDA JIMENEZ, RAFAEL MANUEL

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	DONA I GÈNERE A LES LLETRES HISPÀNIQUES			
Codi	101080			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Llengües Aplicades i Traducció i Grau en Filologia Hispànica	4	OPTATIVA	Presencial
	Grau en Filologia Hispànica	2	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	3	3	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	MERIDA JIMENEZ, RAFAEL MANUEL			
Departament/s	FILOLOGIA I COMUNICACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Classes presencials: 60 Treball autònom: 90			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Castellà			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
MARTINEZ CATALA, LAURA	laura.martinezcatala@udl.cat	2	
MERIDA JIMENEZ, RAFAEL MANUEL	rafaelmanuel.merida@udl.cat	4	Despatx 3.74 o amb l'eina de videoconferència del Campus Virtual de la UdL. Cal concertar cita prèvia.

Informació complementària de l'assignatura

Prerequisits: Els/les estudiants oficials internacionals matriculats/des a través de programes de mobilitat o d'intercanvi (per exemple, Erasmus) han de tenir present que aquesta assignatura exigeix un coneixement oral i escrit de la llengua espanyola corresponent a un nivell superior (C2 del Marc Europeu). L'assistència és obligatòria.

La normativa vigent es pot consultar a

<https://unidisc.csuc.cat/index.php/s/xCrDk778LUMDuQY>

Objectius acadèmics de l'assignatura

Introduir l'estudiantat en l'estudi crític de diversos autors i obres representatius de la tradició literària hispànica a la llum de les teories i metodologies més recents consagrades a l'anàlisi dels discursos sobre la dona, el gènere i la sexualitat a les cultures ibèriques i hispanoamericanes, des de l'Edat Mitjana fins al present.

Competències

Competències bàsiques

CB4 Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Competències generals

CG1 Demostrar la capacitat d'anàlisi i de síntesi. CG2. Analitzar i avaluar un tema o matèria, aplicant un raonament crític i objectiu. CG3 Demostrar creativitat i iniciativa. CG4 Planificar adequadament el treball individual i en equip i gestionar el temps. CG5 Valorar el rigor i la qualitat del treball acadèmic. CG7 Demostrar capacitat d'aprenentatge autònom i maduresa intel·lectual. CG10 Identificar i saber gestionar les diferents fonts de documentació i informació com a base per potenciar-ne l'estudi.

Competències específiques

CE9 Saber fer servir de forma bàsica tècniques específiques necessàries per estudiar i ensenyar textos lingüístics i literaris de diverses èpoques. CE15 Reconèixer els trets creatius associats a la literatura espanyola i hispanoamericana. CE16 Conèixer els principals textos, autors i moviments literaris en llengua espanyola, així com la seva evolució històrica i el context literari i sociolingüístic. CE17 Conèixer els fonaments teòrics de la literatura, dels moviments de la història literària i dels corrents de la crítica literària. CE18 Saber interpretar i jutjar els textos literaris des d'una perspectiva crítica. CE19 Saber identificar les relacions entre els esdeveniments històrics i socials i la producció literària, al llarg dels diversos períodes històrics i marcs culturals, especialment al món hispànic. CE21 Tenir coneixement i domini pràctic de retòrica, estilística i altres recursos associats al procés de creació literària i optimitzar els objectius de la comunicació oral i escrita en llengua espanyola. CE23 Saber utilitzar tècniques específiques necessàries per estudiar i ensenyar textos literaris de diverses èpoques.

Competències transversals

CT1 Adquirir una comprensió i expressió oral i escrita adequada del castellà.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Estudi de diversos autors/ autores i obres representatius de la tradició literària hispànica a la llum de les teories i metodologies més recents consagrades a l'anàlisi dels discursos sobre la dona, el gènere i la sexualitat en les cultures ibèriques i hispanoamericanes:

Tema 1.- “Dona” i “gènere”: teories i metodologies

Tema 2.- La genealogia de les escriptores hispàniques: de l'Edat Mitjana al segle XVIII

Tema 3.- La dona com a subjecte i objecte de creació literària als segles XIX-XXI

Tema 4.- Els estudis literaris sobre gènere i sexualitat

Eixos metodològics de l'assignatura

D'acord amb els objectius, competències i continguts de l'assignatura, es combinaran diferents tipus de metodologies en funció de cada sessió i tema (classes magistrals, seminaris o debats, per exemple). Així, es considera essencial la combinació de sessions teòriques i de pràctiques. Per això, l'estudiant haurà llegit prèviament els documents literaris previstos per a cada sessió i se li demanarà l'exposició oral d'aspectes relacionats amb el contingut. Igualment, desenvoluparà treballs per escrit per tal d'aprofundir en la matèria i per consolidar-ne el procés d'aprenentatge. Els estudiants tenen tutories individualitzades i en grup per aclarir els eixos teòrics i metodològics de l'assignatura.

Metodologies docents: Ensenyament teoricopràctic. Activitats pràctiques en grups reduïts. Assistència a conferències, jornades i col·loquis. Debats dirigits a l'aula. Aprenentatge basat en problemes. Tutories individuals per facilitar l'adquisició de les destreses necessàries a l'assignatura.

Aquesta guia docent es veurà ampliada amb més detalls tècnics en un document (titulat “Programa”) a la secció “Recursos” del campus virtual.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Tema 1.- “Dona” i “gènere”: teories i metodologies (4 setmanes: del 8 de febrer a l'1 de març de 2024).

Tema 2.- La genealogia de les escriptores hispàniques: de l'Edat Mitjana al segle XVIII (4 setmanes: del 7 de març al 5 d'abril del 2024).

Tema 3.- La dona com a subjecte i objecte de creació literària als segles XIX-XXI (4 setmanes: de l'11 d'abril al 3 de maig de 2024).

Tema 4.- Els estudis literaris sobre gènere i sexualitat (3 setmanes: del 9 al 24 de maig de 2024).

Sistema d'avaluació

Avaluació continua

La nota final s'obté a partir de diverses modalitats de proves i de l'assistència/participació a classe. Totes les proves són obligatòries i no s'acceptaran entregues posteriors a les dates indicades, ja que es tracta d'un curs amb avaluació continuada, sense examen final convencional.

BLOC 1

1.- La primera prova consistirà en un enregistrament audiovisual d'un poema d'una autora hispanoamericana. Data d'enviament: 23 de febrer del 2024 {10% de la nota final – 10 h. de treball autònom}.

2.- La segona prova consistirà en una ressenya crítica sobre 4 ponències del “IV Congreso Internacional Género y Sexualidad en las Culturas Hispánicas” (UdL, 28 de febrer-1 de març). Extensió: 6-8 pàgines. Data d'enviament: 10 de març del 2024 {10% de la nota final - 10 h. de treball autònom}.

BLOC 2

3.- La tercera prova consistirà en una anàlisi escrita -de diversos textos literaris i/o crítics corresponents als temes 1 i 2- que es realitzarà durant la sessió del 5 d'abril de 2024 {25% de la nota final – 20 h. de treball autònom}.

BLOC 3

4.- La quarta prova consistirà en un examen dels continguts i lectures del tema 3. Es realitzarà durant la sessió del 3 de maig del 2024 {25% de la nota final – 20 h. de treball autònom}.

BLOC 4

5.- La cinquena prova consistirà en una exposició oral i un “PowerPoint” per al “Taller de narrativa i cinema”, dedicat a les representacions del gènere i la sexualitat en una obra de ficció espanyola o hispanoamericana escrita als segles XX-XXI i en la seva adaptació cinematogràfica. Exposicions durant les darreres classes del curs. Enviament PowerPoint: fins al 26 de maig del 2024 {20% de la nota final – 20 h. de treball autònom}.

BLOC 5

6.- La preparació de les lectures i la participació activa a les activitats desenvolupades a l'aula representen un 10% de la nota final {10 h. de treball autònom}.

AVALUACIÓ ALTERNATIVA

L'estudiant o l'estudianta que es vulgui acollir a l'avaluació alternativa haurà de presentar un contracte de treball o justificar, mitjançant un escrit dirigit a la Degana, les raons que li impossibiliten fer l'avaluació continua en un termini de cinc (5) dies des del començament del quadrimestre. Per més informació, envieu un correu electrònic a lletres.secretariacentre@udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria Acadèmica de la Facultat de Lletres.

L'avaluació consistirà en un examen escrit dels temes/blocs 2 i 3 en la data fixada per la Facultat de Lletres (50% de la nota final). Aquell mateix dia s'enviaran, mitjançant el campus virtual de l'assignatura, les proves 1 (enregistrament audiovisual, 15%), 2 (ressenya crítica, 15%) i 5 (powerpoint, 20%).

FRAU ACADÈMIC O CÒPIA ESPONTÀNIA

En cas de frau acadèmic o còpia espontània, s'aplicarà el que estableix la Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL.

Bibliografia i recursos d'informació

Lectures obligatòries:

Materials al campus virtual.

Taller final: Novel·la/Obra teatral a escollir.

Bibliografia bàsica complementària:

Caballé, Anna (dir.), *La vida escrita por las mujeres: obras y autoras de la literatura hispánica e hispanoamericana*, Barcelona: Círculo de Lectores, 2003. [Cappont-Planta 2a 860 Vid]

Johnson, Roberta – Maite Zubiaurre (ed.), *Antología del pensamiento feminista español (1726-2011)*, Madrid: Cátedra, 2012. [Btca. Letras: 396 Ant]

Mérida Jiménez, Rafael M. (ed.), *Mujer y género en las letras hispánicas*, Lleida: Univ. de Lleida, 2008 (vol. 19-20 de *Scriptura*). [Btca. Letras: 396 Muj]

Mérida Jiménez, Rafael M., *Transbarcelonas: cultura, género y sexualidad en la España del siglo XX*, Barcelona: Bellaterra, 2016. [Btca. Letras: 392 Mer]

Mira, Alberto, *Para entendernos. Diccionario de cultura homosexual, gay y lesbica*, Barcelona: Tempestad, 1999. [Btca. Letras: 392 Mir]

Morant, Isabel (coord.), *Historia de las mujeres en España y América Latina*, Madrid: Cátedra, 2005 (4 vols.). [Btca. Letras: 396 His]

Ros, Xon de – Geraldine Hazbun (ed.), *A Companion to Spanish Women's Studies*, Londres: Tamesis, 2011. [Btca. Letras: 396 Com]

Zavala, Iris M. (coord.), *Breve historia feminista de la literatura española*, Barcelona: Anthropos, 1993-2000 (6 vols.). [Btca. Letras: 860.09 Bre]

Internet:

BIESES: Bibliografía de escritoras españolas

<http://www.bieses.net/>

Biblioteca virtual Miguel de Cervantes (selecció de recursos)

<http://bib.cervantesvirtual.com/>